

KLASSEKAMPEN

Venstresidas
dagsavis

Onsdag 7. mai 2008. Nummer 104. Uke 19. Årgang 40. Løssalg: 15 kroner

A-avis

» Lønnsforskjellene er tydelige. Det finnes ingen måte å bortforklare det på.

KRON OG MYNT, SIDE 3

Marianne Marthinsen

» En velkjent måte å parkere kultur- og livsstilsradikalere på er å peke på paradokser. FOKUS, SIDE 2

Karin Haugen

- Lønnsomt

Tidligere direktør ved Rikshospitalet Åge Danielsen mener også staten vil kunne tjene penger på et sykehottell. Han håper på en offentlig løsning.

SIDE 6 OG 7

Ekte vare

Luce Irigaray er ingen rosa damefilosof, mener Ingeborg Winderen Owesen. Hun har skrevet doktoravhandling om den franske filosofen.

KULTUR, SIDE 16 OG 17

Norgesvenn

Bare to norske gallerier er representert når verdens kunstelite samles i Basel i Sveits i juni. Direktør Marc Spiegler slapp nyheten i Norge i går.

KULTUR, SIDE 17

Trossamfunn vil kunne diskriminere:

KIRKE-RÅD VIL STOPPE HOMOFILE

KIRKA: Graver-utvalget foreslår å oppheve unntaket for trossamfunn fra forbudet mot diskriminering i arbeidsmiljøloven. Sentrale menighetssammen-

slutninger kjemper for retten til å kunne nekte å ansette homofile – blant dem Norges kristne råd, som blant annet representerer statskirka.

SIDE 8

FOTO: KJETIL KAUSLAND

Gir alt for kunsten

KROPP: Etter ett års hardtrening i den überfarlige kampsporten MMA er Kjetil Kausland klar for å slåss mot de beste. Slikt blir det kunst av.

KULTUR, SIDE 18 OG 19

7 059530 000014

Kunstnerer kl

NASJONAL JAZZSCENE

I KVELD KL. 20: KR. 250/200

TORD GUSTAVSEN TRIO

HARALD JOHNSEN - JARLE VESPESTAD - TORD GUSTAVSEN

TORS. 8. MAI KR. 200/150

BRAAMDeJOOE VATCHER

MICHEL BRAAM - WILBERT DE JOOGE - MICHAEL VATCHER

FRE. 09. MAI KR. 150/100

JAZZKAMIKAZE

MORTEN SCHANTZ - MARIUS NESÉT KRISTOR BRØDGAARD - ANTON EGER DANIEL HELØY DAVIDSEN

MAN. 12. MAI KR. 150/100

SEIM/SALAMA/HAUG/SEDKI

TRYGVE SEIM - FATHY SALAMA LARS ANDREAS HAUG - SEDKI

TIRS. 13. MAI KR. 100/50

UHØRT! HUSH!

STIAN LARSEN - HJALMAR RØNNINGEN EIOLOF ØDEGÅRD - HÅVARD JOHANSEN

ONS. 14. MAI KR. 150/100

EXCESS LUGGAGE

VIGLEIK STORAAS STEINAR S. NICKELSEN HÅKON MJÅSET JOHANSEN

TORS. 15. MAI KR. 150/100

IN THE COUNTRY

MORTEN QVENILD - ROGER ARNTZEN PÅL HAUSKEN

FRE. 16. MAI KR. 150/100

SYLVIE COURVOISIER

M/IKUE MORI - VINCENT COURTOIS MARK FELDMAN - GERALD CLEAVER

10.05. TBA

17.05. OSLO STRING SWING ARTILLERIE

20.05. CÆCILIE NORDBY M/BUGGE WESSELTOFT

21.05. ACUNA/HOFF/MATHISEN

22.05. ELEPHANT 9 STORLØKKEN/EILERTSEN/LOFTHUS

23.05. ANDRATX KULLHAMMAR/VÅGAN/OSGOOD

24.05. ESPEN RUD'S SVARTTROST

27.05. UHØRT! STEW

28.05. SEX MOB

29.05. SOLVEIG SLETTAHJELL

30.05. CLOSE ERASE + ART DIRECTORS

31.05. LIVE MARIA

03.06. MICHA ALPERIN / ARKADY SHILKOPER

04.06. SUPERSILENT

05.-14.06. EKSAMENSKONSERTER NORGES MUSIKKHØGSKOLE

07.06. PUMA

20.06. KRISTIN ASBJØRNSEN & NYMARK COLLECTIVE

Dørene åpner kl. 20. Konsertstart kl. 21

Bill. i forsalg via Billettsservice

www.billettsservice.no

VICTORIA

= Karl Johans gt. 35 - Oslo =

www.nasjonaljazzscene.no

Kommende lørdag skal kunstneren Kjetil Kausland møte svensken Martin Wojcik i Norges første profesjonelle Mixed Martial Arts-kamp i Teatergarasjen i Bergen.

KUNST

Av Johanne Nome

Bak seg har Kausland et lite år med knallhard trening. Foran jernburet vil det antagelig samle seg et blandet publikum av kunstinteresserte og andre skuelystne, preget av skrekkblandet fryd. Performansen «No Más» er en delvis motvilling fortsettelse av kunstnerens fotografier fra et Mixed Martial Arts-miljø (MMA) i England. «No Holds Barred» (2006), som viser nærbilder av utøvere i kamp. De estetisk vakre og sanselige fotografiene blottlegger de kjempende og avslører noe av sårbarheten i deres intense tilstedeværelse. Nå er det Kausland sin tur å bli eksponert for publikums visuelle begjær, i det han trer ut av betrakterrollen og inn i buret.

Siden august i fjor har Kausland levd som en toppidrettsutøver med to daglige treningsøkter. Men småbarns-faren har slitt med mye sykdom og føler seg ikke helt

FAKTA

Kjetil Kausland

■ Kjetil Kausland (1972) er utdannet ved KHIB (2005) og er bosatt i Bergen.

■ «No Más» er en performance og Norges første profesjonelle MMA-kamp. Kausland skal kjempe en reell kamp mot en profesjonell MMA-fighter som er engasjert gjennom en nøytral britisk matchmaker. Kampen skal holdes i et åttekantet bur i Teatergarasjen, og reglene holdes til et minimum.

■ MMA (Mixed Martial Arts) er en gammel kampsport som har opplevd stor oppblomstring som populærkulturelt fenomen særlig i USA. Å avholde kamper er forbudt i Norge.

■ Kunstkampen vises i Teatergarasjen (BIT) i Bergen lørdag 10 mai kl 19.00.

■ «No Más» vil bli filmet og danne grunnlag for en separat utstilling ved Lautom Contemporary i Oslo til høsten.

klar. Han gruer seg til kampen, kanskje ikke så mye til smerten eller eventuelle fysiske skader, som til den fullstendige emosjonelle blottleggelsen han vil komme til å utsette seg selv for i buret.

– For ett år siden stod det helt klart for meg at jeg aldri kunne gå en MMA-kamp selv, jeg ble fysisk dårlig ved tanken. Og selv om jeg nå tydeligvis har ombestemt meg, aner jeg jo ikke hvordan jeg vil reagere psykisk i denne konteksten og kan jo risikere å bli lammet av frykt. Dessuten har jeg ingen kontroll over egen visuelle fremtoning, og det er nok mye min egen forfengeligheit som bekymrer meg, forteller Kausland og sier at i det perspektivet kan No Más tolkes som en slags personlig renselse eller botsø-

KUNSTNER: Kjetil (Kaus) Kausland FOTO: WIKTOR A. WISNIEWSKI

velse.

Kausland har hatt et lidenskapelig forhold til MMA siden han fikk i hende en VHS-kasset med kamper på slutten av 90-tallet. Han sammenligner den første fascinasjonen med en åstedsfascinasjon man kan erfare når en bevitner en bilulykke på avstand. Kausland ble dessuten tiltrukket av den dype respekten utøverne viste hverandre.

– Det er vanlig at utøverne gir hverandre lange klemmer, som tydelig er mer enn bare høflighetsgester. Og selv etter svært harde kamper, er det ikke uvanlig å samles om kvelden for å drikke sammen, forteller Kausland, som mener at MMA-kamper ikke kan sammenlignes med voldsbruk.

Om vold

– For meg handler vold om maktovergrep og det å krenke en annens integritet, sier Kausland, som mener at det ikke er noen prinsipiell forskjell på de skadene men kan pådra seg i en MMA-kamp og de skadene men kan få i hvilken som helst stueren sport.

At han kunne bruke lidenskapen i sitt kunstnervirke slo ham ikke før han var i avslutningen av hovedfaget sitt ved Kunsthøgskolen i Bergen.

– Jeg innså at jeg måtte jobbe med noe jeg følte sterkt for, og var noe lei av kjøligheten og smartheten som har en tendens til å prege mye av samtidskunsten, sier Kausland og plasserer «No Más» som en videreføring av 60-tallets performancetradisjon. Kunstneren håper selv å erfare en psykisk overskridelse.

– Målet er å oppnå en total tilstedeværelse, å «finne sonen», som er et balansepunkt mellom pur aggresjon og kontroll, sier Kausland sammenligner denne motivasjonen med målsetningen for å bedrive alle former for ekstremistisk utfoldelse: Å opp-

ESTETISK KAMP: Kunstneren Kjetil (Kaus) K

søke drøye utfordringer eller iscenesettelser for å erfare en genuin tilstedeværelse, sier Kausland som går for seier.

– Å vinne kampen er helt klart et mål og en viktig del av prosessen, sier Kausland, og mener at prosjektet ikke kan sammenlignes med lignende iscenesettelser, der det kun er erfaringen i å sette seg i en utsatt posisjon som teller. Og om seier ikke var målet ville nok forventningene og intensiteten i prosjektet vært sveket. Hvor sannsynlig det er å vinne over den svenske prof-fen med seks kamper bak seg er det kanskje ikke noe poeng for debutanten å spekulere over.

– Motstanderen min har jo solid erfaring og han skal jo være bedre enn meg, forteller Kausland og sier at matchmakeren i dette tilfellet må-

M I SALG NÅ!

229,-

«Det er faktisk et lite sjokk å lese *En såkalt dritt-jobb*.»
Dagens Næringsliv

«*En såkalt dritt-jobb* er en type sosialt engasjert reportasjebok Norge har godt av.»
Dagbladet

Kjøp i bokhandelen eller på www.manifest.no

«Alle mennesker har sine skyggesider og basale instinkt knyttet til det destruktive»

KJETIL KAUSLAND, KUNSTNER

ar for buret

Faren viktig

Filosof Lars Fredrik Svendsen karakteriserer overgangen fra fotografiene i «No Holds Barred» til den faktiske deltakelsen i «No Más», for en overgang fra en tradisjonell estetikk til en kroppslig estetikk, såkalt somaestetikk.

– Med No Más forlater Kjetil Kausland tilskuerperspektivet og inntar et deltagerperspektiv. Og mens den estetiske erfaringen av fotografiene primært knyttes til synsansen, må tilskuerne av No Más ta i bruk hele kroppen for å oppnå en estetisk erfaring, sier Svendsen, som tror at fascinasjonen for MMA, som i senere år har blitt stort populærkulturelt fenomen særlig i USA, kan knyttes til erfaringen av det sublimе sitt evne til å vekke «negativ lyst».

– Selv om MMA er en svært sikker idrett der alvorlige skader er uhyre sjeldent, er det vel ikke å legge skjul på at brutaliteten, eller faren, er en vesentlig side ved attraksjonen. Uten elementet av fare ville opplevelsen rett og slett ikke gi den samme tilfredsstillende, hevder filosofen.

Han tror MMA kan trigge følelser som ellers, delvis av nødvendighet, ligger brakk, og at denne overskridelsen kan gi både tilskueren og utøveren en sterkere opplevelse av tilstedeværelse i livet. Svendsen sier at en forutsetning for at en MMA-kamp skal kunne innebære en estetisk erfaring, er at frykten til en viss grad må holdes i sjakk.

– Hvis vi tror at liv eller lemmer er i reell fare, vil vi ikke kunne føle noe behag, det føles rett og slett forferdelig. Når et element av distanse kommer til, slik at vi føler oss mer trygge, forandrer det hele seg, og erfaringen av det sublimе åpner seg for oss. Men frykten må også være tilstede i noen grad, da frykten er det sublimes grunnleggende prinsipp. Frykten skaper et behag når den ikke blir for påtrengende. Nettopp fordi frykten kreves, vil erfaringen av det sublimе bare finne sted hvis du som tilskuer står et visst empatisk forhold til en av eller begge fighterne i buret, forklarer Svendsen, og påpeker at tilskuerne til No Más har en stor fordel fremfor Kjetil Kausland, ved at de står trygt plassert utenfor buret. Hvorvidt Kausland selv vil komme til å erfare det sublimе i buret, avhenger dermed hvor redd han er, ifølge Svendsen.

FILOSOF: Lars Fredrik Svendsen

Kausland håper at performansen «No Más» kan gi publikum en fysisk opplevelse som kan rykke dem ut av den trygge betrakterrollen.

ALLE FOTO: KJETIL KAUSLAND FRA «NO HOLDS BARRED» (2006)

te avvike noe fra prinsippet om at utøverne skal matche hverandre best mulig.

Høy, kraftig og raust tatovert er Kausland nærmere karakteristikkene av en såkalt machomann enn en typisk kunstner. Og han spøker delvis med at han ifølge Mannspanelet's definisjoner er en mann som har gått ut på dato. Det er blant annet slike begrensede klassifiseringer av menneskelighet kunstneren forsøker å utfordre med «No Más», kanskje særlig definisjonen av maskulinitet.

– Jeg var lei av å snakke om paradokser når jeg skulle forklare at MMA-utøverne verken var mer voldelig anlagte eller mer preget av ondskap enn andre, men rett og slett var normale, oppegående folk, sier Kausland. Han tror kampsport generelt trigger en rekke konnotasjoner knyttet til klisjeer som fremmer både fremmedfrykt og menneskeforakt.

– Vold og sex er fenomener som på en ubehagelig måte kan kortslutte alle lagene med kultur og sosialisering, og kan

derfor bli grufulle påminnelser om hva vi mennesker kan eller kunne ha vært, sier Kausland og støtter seg på Camilla Paglias tanker om hvordan mennesket i dag i stor grad har kultivert seg vekk fra sin opprinnelige instinktive natur, og hvordan lag på lag med sosialisering skjærer det fra sannheten om hva vi mennesker (også) er.

– Alle mennesker har sine skyggesider og basale instinkt knyttet til det destruktive og potensialet for vold, sier Kausland, som mener at forbudet mot MMA-kamper er en unødig begrensning av folks utfoldelse.

– Vi er for redde for denne formen for livsutfoldelse. Et viktig personlig mål for meg er å synliggjøre det komplekse mennesket. I prinsippet har alle hva som skal til for å gå inn i buret. Det er ikke et paradoks å være en varmt, godt menneske og MMA-utøver.

Kroppsetetikk

Å iscenesette seg selv på en slik grenseoverskridende

BLODIG: MMA-kamp fra England.

måte som Kausland gjør i No Más er mer enn en personlig erfaring, og ifølge kunstneren tematiserer MMA-kampen først og fremst publikum.

– Under selve performansen er det publikums erfaring det handler om, og min egen opplevelse blir sekundær, sier Kausland, som er spent på hva kontekstforflyttingen vil generere.

– Jeg har ingen idé om hvordan publikum vil reagere, men jeg håper at de som

ser på opplever at noe av den trygge distansen blir borte, og at de selv får en reell, fysisk erfaring. At lyden av bein som treffer kjøtt river dem ut av den sedvanlige, trygge betrakterrollen, sier kunstneren Kjetil Kausland, som i et større perspektiv har tiltro til både kunstens og kampsportens mulighet til å rykke litt i nordmenns søvngjengertilstand.

kultur@klassekampen.no